

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Tarpininkavimas>Tarpininkavimas ES šalyse

Tarpininkavimas ES šalyse

Kroatija

Kroatijos Respublikos vyriausybė per Teisingumo ministeriją teikia tvirtą paramą (teisinę, finansinę, techninę) tobulindama ir skatindama taikinamąjį tarpininkavimą, nes jis tapo viena iš svarbių teismų sistemos reformos strategijos dalių.

Teisminis ir neteisminis taikinamasis tarpininkavimas

Taikinamuoju tarpininkavimu galima naudotis visuose pirmosios ir antrosios instancijos bendrosios kompetencijos ir specializuotuose teismuose (municipaliniuose, apygardos, komerciniuose teismuose ir Aukštajame komerciniame teisme) ir bet kurio jų nagrinėjamų bylų etapu, įskaitant apeliacinio skundo bylos nagrinėjimo etapu. Taikinamąjį tarpininkavimą taiko tik atitinkamo teismo teisėjas, kuris yra apmokytas tarpininkauti ir yra įrašytas į teisėjų tarpininkų sąrašą, kurį, vadovaudamasis metine tarpininkų skyrimo tvarka, tvirtina teismo pirmininkas. Teisėjas tarpininkas niekada nevadovauja taikinamąjį tarpininkavimo procedūrai, kurioje ginčą sprendžia kaip teisėjas.

Neteisminį taikinamąjį tarpininkavimą daug metų labai sėkmingai taiko Kroatijos ekonomikos rūmų, Kroatijos prekybos ir amatų rūmų ir Kroatijos darbdavių asociacijos taikinamojo tarpininkavimo centrai, taip pat Kroatijos tarpininkų asociacija, Kroatijos advokatų asociacija, Kroatijos draudimo biuras ir Kroatijos Respublikos vyriausybės Socialinės partnerystės tarnyba. Tačiau atrinkti tarpininkai nebūtinai turi taikyti taikinamąjį tarpininkavimą šiuose centruose.

Pagal Taikinamojo tarpininkavimo įstatymą (*Narodne novine* (Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys) Nr. 18/11 ir Tarpininkų registravimo ir taikinamojo tarpininkavimo institucijų ir tarpininkų akreditavimo standartų taisyklės (NN, Nr. 59/11) tarpininkų registrą tvarko Teisingumo ministerija.

Alternatyvaus ginčų sprendimo komisija

Teisingumo ministerija įsteigė ir paskyrė Alternatyvaus ginčų sprendimo komisiją, kurią sudaro teismų, prokuratūros, Kroatijos Respublikos vyriausybės Socialinės partnerystės tarnybos, Kroatijos ekonomikos rūmų, Kroatijos darbdavių asociacijos, Kroatijos prekybos ir amatų rūmų ir Teisingumo ministerijos atstovai.

Komisija įgaliota stebėti alternatyvaus ginčų sprendimo pažangą, galiojančių programų įgyvendinimą ir siūlyti priemones, kurios padėtų skatinti naudotis alternatyviu ginčų sprendimu. Komisija taip pat yra įgaliota pagal savo kompetenciją priimti nuomones ir teikti atsakymus į užklausas.

2009 m. lapkričio 26 d. surengtame Alternatyvaus ginčų sprendimo komisijos posėdyje buvo priimtas Tarpininkų elgesio kodeksas.

Teisės aktų sistema

Taikinamasis tarpininkavimas, kaip ginčų sprendimo priemonė, pirmą kartą reglamentuotas specialiu aktu – Taikinamojo tarpininkavimo įstatymu (NN, Nr. 163/03, įsigaliojo 2003 m. spalio 24 d.), kuriame buvo įtvirtinti kai kurie pagrindiniai Europos Tarybos rekomendacijoje dėl tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose ir Europos Sąjungos žaliwoje knygoje dėl alternatyvaus ginčų sprendimo civilinėse ir komercinėse bylose nustatyti principai. Įstatymas iš dalies buvo pakeistas 2009 m., o 2011 m. pradžioje priimtas naujas Taikinamojo tarpininkavimo įstatymas (NN, Nr. 18/11), kuris visa apimtimi įsigaliojo Kroatijos Respublikai įstojus į Europos Sąjungą.

Be svarbiausio Taikinamojo tarpininkavimo įstatymo, galioja ir kiti šį klausimą iš dalies reglamentuojantys įstatymai, taip pat įgyvendinimo taisyklės, kuriomis užtikrinamas įstatymų vykdymas.

Taikinamojo tarpininkavimo procesas

Taikinamojo tarpininkavimo procesas pradedamas vienai ginčo šaliai pateikiant pasiūlymą, su kuriuo sutinka kita šalis, abiem šalims pateikiant bendrą pasiūlymą dėl taikaus ginčo sprendimo arba pasiūlymą pateikiant trečiajai šaliai (pvz., bylą nagrinėjančiam teisėjui).

Tarpininkas yra vienas arba keli asmenys, kurie, remdamiesi šalių susitarimu, taiko taikinamąjį tarpininkavimą. Būtina, kad tarpininkai būtų apmokyti (tarpininko kompetencija ir įgūdžiai yra vieni esminių sėkmingo taikinamojo tarpininkavimo aspektų) ir nuolat dalyvautų profesinio mokymo kursuose. Teismų akademija atlieka svarbiausią vaidmenį rengiant tarpininkų mokymo kursus ir juos apmokant.

Taikinamasis tarpininkavimas vyksta pagal šalių susitarimą. Tarpininkavimo metu tarpininkas užtikrina sąžiningą ir vienodą elgesį su šalimis. Tarpininkas per taikinamojo tarpininkavimo procedūrą gali su kiekviena šalimi susitikti atskirai ir, išskyrus atvejus, kai šalys susitarė kitaip, tarpininkas gali kitai šaliai atskleisti iš kitos šalies gautą informaciją ir duomenis tik jeigu atitinkama šalis davė tokį leidimą. Tarpininkas gali dalyvauti rengiant taikaus susitarimo projektą ir teikti rekomendacijas dėl jo turinio.

Tarpininkaujant pasiektas taikus susitarimas jį pasirašiusiems šalims turi privalomą galią. Jeigu šalys pagal taikų susitarimą prisiėmė tam tikras pareigas, jos privalo jas laiku įvykdyti. Tarpininkaujant pasiektas taikus susitarimas yra vykdytinas dokumentas, jeigu jame nustatyta vykdytina pareiga, dėl kurios šalys gali pasiekti kompromisą, ir jeigu jame yra pareiškimas dėl tiesioginio leidimo vykdyti (vykdymo sąlyga).

Išskyrus atvejus, kai šalys susitarė kitaip, kiekviena jų apmoka savo išlaidas, kita vertus, šalys taikinamojo tarpininkavimo išlaidas gali atlyginti lygiomis dalimis arba pagal specialų įstatymą ar tarpininkavimo institucijų taisykles.

Pasak daugumos taikinamojo tarpininkavimo ekspertų, bet koks ginčas, susijęs su teisėmis, kuriomis šalys gali laisvai disponuoti, gali būti sprendžiamas taikant taikinamąjį tarpininkavimą, o konfliktuojančios šalys visada turėtų būti skatinamos taikiai spręsti ginčą. Tarpininkavimas ypač tinkamas verslo (t. y. komerciniams) ginčams, taip pat tarpvalstybiniam ginčams (vienos iš ginčo šalių nuolatinė arba įprastinė gyvenamoji vieta yra Europos Sąjungos valstybėje narėje) civilinėse ir komercinėse bylose spręsti. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tarpvalstybiniam ginčams nepriskiriamos muitinės, mokesčių arba administracinės bylos arba ginčai, susiję su valstybės atsakomybe už veiksmus arba neveikimą vykdant savo įgaliojimus.

Kitos nuorodos**[Rasti tarpininką](#)****[Daugiau informacijos](#)**

Paskutinis naujinimas: 20/07/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.